

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Naborini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in točljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino oglaševanje in reklamacije se pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20.

Poštno-branilnični račun šte. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Važno posvetovanje ministrov.

DUNAJ 17. (Kor.) Včeraj se je vršilo pod predsedstvom ministra za zunanje zadeve grofa Berchtolda več ur trajajoče posvetovanje ministrov, ki se je bavilo s podrobnimi vprašanji bosenskega železniškega programa. Posvetovanja še niso zaključena.

Češke demonstracije na Dunaju.

DUNAJ 17. (Izv.) V tretjem dunajskem mestnem okraju je prišlo danes do hudih čeških demonstracij radi zatvoritve šole Komenskega. Policija je nastopala neprijetno brutalno, da je poslanec Exner moral posredovati. Ko je pa poslanec Dürich povedal, da Čehi na svoj rekurz še niso prejeli nobenega odgovora, so nemirni zopet pričeli; pri teh je policija zaprla eno osebo.

Cuvajevi dnevi šteti.

BUDIMPEŠTA 17. (Izv.) Že večkrat smo registrirali vest, da se nagiba koncu Cuvajeva strahovlada na Hrvaškem. Sedaj pa se to potrjuje tudi v ogrskih političnih krogih, ki so baje zadovoljni, če Cuvaj gre in zasede njegovo mesto voljaški diktator.

Konstantin Nikolajevič na Cetinju.

REKA 17. (Kor.) Ruski veliki knez Konstantin Nikolajevič, ki je oženjen z Milico, hčerjo kralja Nikole, je prispej z Dunaja sem, da se z ladjo društva „Ungaro-Croata“ odpelje v Kotor iz od tam odide na Cetinje.

Cesarski kurir na Cetinju.

REKA 17. (Izv.) Cesarski kurir se je odpeljal s „Pannonio“ v Kotor, da preda kralju Nikoli važna pisma.

Italija ni dala Črnogori posojila.

RIM 17. (Kor.) „Popolo Romano“ zanika vest, da bi bil neki rimski zavod posodil Črnogori 20 milijonov, še predno je napovedala Turčiji vojno.

Volitve v durno.

PETROGRAD 17. (Izv.) Volitve za durno po ruskih gubernijskih mestih se nagibajo svojemu koncu. V Voronežu, Kostromi, Kurskem in Jaroslavu, ki so jih prej zastopali na desni stoječi poslanci, so bili izvoljeni naprednjaki, v Smolensku so si pa progresisti ohranili pozicijo. V Harkovu je podlegel Jasigin, voditelj frakcije prava v prejšnji durni, v Mogilevu je padel drugi steber frakcije prava, Sasonovič.

Vprašanje o Kreti.

LONDON 17. (Izv.) Angleška vlada — in morda tudi druge — kani pustiti vprašanje o Kreti, dokler se ne sklene mir na Balkanu.

Poslovanje inozemskih bank.

LONDON 17. (Kor.) „Angleška banka“ je zvišala diskont od 4% na 5%.

PARIZ 17. (Kor.) „Francoska banka“ je zvišala diskont od 3% na 4%. Lombard-ska obrestna mera pa ostane 4%.

Ferman o Cirenajki in Tripolitani.

RIM 18. (Kor.) „Agenzia Stefani“ javlja: Ferman, ki dovoljuje Arabcem v Cirenajki in Tripolitani avtonomijo, je podpisal sultan včeraj.

PODLISTEK

Osvit.

Slike iz tridesetih let.

Spisal Kaaver Šandor Gajski. — Prevel A. E.

Niti Ivan niti Madlena nista vedela odgovoriti. Šele sedaj sta pogledala proti banovi loži, ki je bila še prazna. Doli v prvi vrsti je zagledal Ivan Tivadarja, ki je gledal proti Madlenini loži. V svoji sreči se ni niti spomnil, kaj se je zgodilo med njima pred eno uro.

V tem je nastal ozki dvorani šepet. Prihajal je ban.

Ko ga je občinstvo zagledalo v loži, je gromovito začelo klicati „vivat banus“. Zagrinjalo se je dvignilo in poleg alegorijske slike, objane z bengalskim ognjem, je zapelo gledališko društvo: „Gott erhalte Franz den Ersten!“

Ivan Kotromanič se je vznemirjal, ko je začel nemške besede. Med deklamacijo prigodne pesmi bi bil najraje odšel, tako ga je bolelo in jezilo, da hrvaškega bana v hrvaškem glavnem mestu pozdravljajo v nemškem jeziku. Zadržala ga je samo Madlenina navzočnost. Kakor željen je upijal vase čar njene krasne prikazni, in skrivši se za Hanin hrbet, že v popolnoma temnem delu lože, jo je gledal in vedno gledal. Tu se je spomnil svojega spopada s Tivadarjem, in postalo mu je neizrečno težko in žalostno pri srcu. Mislil si je v nekem raz-

Stavka na Češkem.

PRAGA 17. (Izv.) „Pravo lidu“ poroča, da stavka do nocojšnjega večera v okraju Kladno 4500 rudarjev. Ker stavkajo tudi delavci češke industrijske družbe, je vseh stavkujočih blizu 11000.

„Za čast Turčije“.

CARIGRAD 17. (Kor.) Ko omenja „Jeni Gazeta“ turško-italijanske mirovne predloge, trdi, da se je porta potrudila varovati čast in dostojanstvo Turčije.

„Ikdan“ sedaj objavlja sledeče pogoje za mir: 1.) Imenovanje sultanovega komisarja za dobo 7 let. 2.) Milica arabskih domačinov. 3.) Letno plačilo 20.000 funtov. 4.) Opustitev otokov in italijanska pomoč v italijanski vojni.

CARIGRAD 17. (Kor.) Italijanski floti je bilo potom brezličnega brzjava zapovedano, da se nemudoma umakne iz Arhipela. — Otomanski delegat pa je vlada zapovedala, da se vrnejo domu.

Na Turškem ni moratorija.

CARIGRAD 17. (Kor.) Uradna izjava zanika vest, da bi bil zadnji ministrski svet sklenil, da proglasi moratorij. Tukajšnji finančni zavodi sploh smatrajo tako odredbo za nepotrežno.

Nezgoda Jusufa Izedina.

CARIGRAD 17. (Izv.) Ko se je prestolonaslednik Jusuf Izedin pripeljal v Carigrad

in ko je hotel stopiti z ladje, je padel z brvi v morje, kjer bi bil malo ne utonil. Morali so napeti vse sile, da so ga rešili. Ljudstva se je polotil strah, ker si tolmači to nezgodo kot usodo Turčije.

Za Rdeči križ.

SPLIT 17. (Izv.) Za črnogorski rdeči križ je že darovala Dalmacija skoro 15.000 kron. Načelnik centralnega komiteja s sedežem v Splitu je župan Katalinič. Največ je daroval Zader, namreč 3000 kron.

Zopet napad na smodnišnico.

OLOMUC 17. (Izv.) Pri Bistrovu se je priplazil v bližino skladišča za smodnik neki neznanec in je polzkušal atentat. Straža je streljala, a neznanec je ušel.

Bolgarski minister na Ruskem.

PETROGRAD 17. (Izv.) Bolgarski minister za notranje zadeve Luckanov je prispej v Petrograd. Pripisujejo mu važno misijo.

Vojna naročila.

BEROLIN 18. (Izv.) Velike tvornice za avtomobile so prejele velika naročila balkanskih držav. Dobaviti morajo avtomobilov in aeroplanov.

Gospodarska kriza na Nemškem.

HALLE a. d. SALLE. Mnogo turinških tvornic za šivalne stroje in porcelan je moralo odpustiti del delavstva radi pomanjkanja dela.

Ves Balkan v ognju.

Srbija napovedala vojno! Bolgari korakajo na Turško!

Grki se bijejo! - Črnagora zmaguje!

Pričetek splošne vojne.

DUNAJ 17. (Izv.) Današnji dan se smatra tudi formalno za pričetek splošne balkanske vojne. Turška vlada je v svoji nečuvni prevzetosti dostavila vsem trem poslanikom njihove poverljive listine in jih je pozvala, da zapuste nemudoma Carigrad. — Danes predpoldan je tudi poslala svoje čete na mejo in nadati se je, da bodo našle balkanske države že danes ali jutri primeren odgovor. Ultimatum seveda izostane, saj se je Turčija v svoji nesramnosti celo povzpela do grožnje, da ostane porta na večno zaprta balkanskim poslanikom.

Štab prve bolgarske armade pod poveljstvom generala Kutinčeva, ki se je izkazal v fronti za vojaka, je že pri armadi. Drugi armadi bo poveljeval bivši vojni minister Ivanov, tretjo pa bo vodil kot vojaški pisatelj znani general Dimitrije v. General Savov je pridržen kralju ob bok, a pravi vrhovni poveljnik je genijalni Fičev.

Iz Carigrada prihajajo najbolj nasprotujoče si in brezsmiselnosti vesti, ki trdijo tudi nemogoče reči. Tako se na primer trdi, da Turki niso samo poginili Črnogorcev nazaj čez mejo, ampak, da so že celo pri Podgorici, dalje, da Srbi masakrirajo Albance, itd. Treba se bo varovati vere v turška

neženem ginjenju: morda jo gleda zadnjičkrat — jutri ob tem času bo morda zanj že vse končano in Tivadar si nazadnje le osvaja to divno srce! — Vsa duša se mu uprla temu in mlado njegovo življenje mu je zavalovalo s krepko energijo, ki je potopila vsak pojav ganjota in porodila željo, da ubije svojega nasprotnika.

Po kratki predstavi se je vse občinstvo zgrnilo za banom, ki je šel peš ogledovat razsvetljavo, prirejeno njemu čast. Tudi Kotromaničevi so šli po mestu in Madlena s njimi. Ivan se sedaj ni mogel sam pogovarjati z njo, toda bil je že ves srečen, da je mogel hoditi poleg nje. Tivadar jih je srečal šele na šetališču, kjer so ogledovali stari stolp na Griču. Seveda — približati se ni mogel, in Ivan je bil zato ves srečen. Nero no je bilo, da je bil s Tivadarjem Muzevič, ki se je takoj pridružil njim. Bil je že čez ušesa zaljubljen v Hano. Zato je povabil Tivadarja, naj se pridruži družbi, toda ta ni odgovoril nič, temveč je samo zamrmral nekaj in odšel dalje, pustivši Muzeviča, ki je začuden pogledal za njim, pa — hitro opustil vsako razmišljanje in uganjanje, samo da je bil preje pri Hani. In sedaj — komaj da se je poklonil gospodi — je že pristopil k Hani. Mati ju ni hotela pustiti samih in je zaradi gnječe morala Madlena hoditi sama z Ivanom.

Ivan je hotel toliko povedati, toda vžlic pripravljanim frazom ni našel pravi besede. Hotel se je opravičiti in jo prositi za odpustitve. Hotel jo je prepričati o svoji neizpremenjeni zvestobi in ljubezni — a

poročila, pa tudi pisanju dunajskih listov ne smemo upati. — Da, še razni oficijelni dopisni uradi sejejo nejasnost in zmešnjavo.

Srbija napovedala vojno.

BELGRAD 17. (Izv.) Vlada je pozvala popoldne inozemske korespondente ter jih uradno obvestila, da je Srbija napovedala vojno in to z ozirom na dejstvo, da je porta zapovedala svoji armadi korakati na srbsko in bolgarsko mejo. Nota je bila takoj poslana Nenadoviću, zastopniku Srbije v Carigradu, a on je ne more notificirati, ker mu je porta že dostavila poverljivo listino. Srbska vlada je objavila svoj korak narodu.

Srbi prestolonaslednik pri četah.

BELGRAD 17. (Kor.) Prestolonaslednik Aleksander je danes odpotoval s svojim štabom v Niš.

Lepa srbska zmaga.

BELGRAD 17. (Kor.) Srbski vladi došla uradna poročila javljajo o novem napadu turških čet, ki so vdrle pri Prepolcu v Srbijo. Tam se je včeraj cel dan vršil boj, ki se ga je udeležila tudi srbska artiljerija in danes se uradno javlja, da imajo Srbi 10

sedaj se jej ni upal reči nič. Ona pa se je tudi izogibala vsakemu intimnejšemu pogovoru, ker ga je vsak čas opozarjala na ta ali oni transparent, sedaj na razsvetljavo te ali one hiše, ali pa je postajala in se obračala h gospe Kotromaničevi, da ž njo izpregovori kaj.

Na Markovem trgu je žgal gostilničar pri „Fortuni“ bengalski ožen v treh majarskih barvah, ki jih je nadkriljevalo črno-rumeno sonce in ogromen transparen, ki je predstavljal v enem krilu avstrijskega orla, v drugem pa ogrski grb. Mračni zidovi stare cerkve so še visoko gori na zvoniku odsevali v teh barvah.

Ivan se ni mogel vzdržati, da ne bi bil pokazal svoje nejevolje, da ni hrvaškega grba.

Kakor da nimate več drugih misli, kakor to svojo nesrečno politiko, — mu je odgovorila Madlena, a ni hotela več nadaljevati, ker je on, ves srečen pričakujoč graje, stavil precej nespretno vprašanje.

Ko je uro pozneje sedel v svoji sobi, bil je srečen in zopet nekoliko nezadovoljen s seboj. Grajal se je sam sebe ter svojo nespretnost in plahost, in obžaloval je, da je izgubil priliko, da ji pojasni vse. V teh mislih se ni niti najmanj spomnil, kaj ga čaka jutri s Tivadarjem. In prešla je vsa noč, ne da bi bil zaspal in ne da bi bil pomislil na to, temveč je vedno sanjnil o Madleni in se vdal brez volje sladkim in omamljivim čustvom, pozabivši celo popolnoma na to, da bi poslušal glas rodoljubne vesti. (Dalje.)

mrtvih in 20 ranjenih, Turki pa štejejo baje 200 mrtvih. Po hudem spopadu so poginili Srbi Turke preko meje, a ker jim še vlada ne dovoli, da bi jo prekorajčili, so Turki nadaljevali z ognjem.

Proti Bolgarom in Srbom.

PARIZ 17. (Kor.) Porta je zapovedala otomanskima armadama ob bolgarski in srbski meji, da odkorakate proti sovražniku. Istotako je dobila policija povelje, da stogo pazi na srbske in bolgarske državljane; na Grško se pa to povelje ne razteza.

Bolgarska vojna napoved?

DUNAJ 17. (Izv.) Pozno ponoči prihaja poročilo, ki zatrjuje, da je napovedala nocoj istočasno s Srbijo tudi Bolgarija vojno. Jutri začno bolgarske čete korakati proti Odrinu.

Car Ferdinand v taborišču.

SOFIJA 17. (Kor.) Car Ferdinand je odpotoval v glavno taborišče.

Grška nota.

CARIGRAD 17. (Kor.) Ker je dvomljivo, če je bila nota grške vlade predana porti, so Grki noto turški vladi notificirali. Ona je identična s srbsko in bolgarsko.

Grki se že bijejo!

LONDON 17. (Kor.) Reuterjev biró javlja iz Aten: Danes opoldne so pričele grško-turške sovražnosti.

Grki pri Prevesi.

ATENE 17. (Kor.) Uraden komunikat mornariškega ministra javlja, da se je posrečilo s topovi opremljenima čolnoma „A“ in „D“ prodreti v morsko ožino pri Prevesi. Akcija je pričela ob 2.30 v jutro, ob 4.30 pa sta čolna že bila pred Vonico. Čolna sta prodirala pri skrajno hudih okoliščinah, a turškim topovom se ni posrečilo, da jima ubranijo prevoz.

Grki zbirajo ladjeve.

ALŽIR 17. (Kor.) Od tu so odpluli davi štirje grški rušilci torpedov in v spremstvu velikega poštnega čolna „Makedonija“. Črnogorci zavezali Berano. — Krvaj boj med Črnogorci in Turki.

PODGORICA 16. (Kor.) Pred Berano se je včeraj razvil krvav boj. Črnogorci so zavezali v naskoku dve važni postojanki, vzeli dva Kruppova topova s streljavami, ter so tekom noči utrdili zavzete pozicije. Zgodaj zjutraj so se boji nadaljevali. Pri tem je oddelek Črnogorcev pod generalom Vojnovičem prodiral turške postojanke in obkolil mesto. Ob 11 predpoldne se je prikazala bela zastava. V mestu je bilo 700 rednih turških vojakov in 500 rezervistov. Tekom noči je bilo odšlo 4000 rednih turških vojakov in 3000 mohamedanskih Albancev. Pred uhodom v mesto je general Vojnovič s štabom obiskal neki znameniti samostan v tamošnji bližini, kjer se je služila bčija služba za zdravlje kralja in premago njegovih čet. Kralj je generalu čestital k zmagi.

Zopet bogat vojni plen.

PODGORICA 16. (U.) Danes predpoldne je bilo zavzeto mesto Berana. Prebivalstvo je z velikim navdušenjem sprejelo črnogorske čete pod generalom Vukotčem. Turki so pustili v mestu 14 nepoškodovanih Kruppovih topov. Nadalje mnogo municije in drugega vojnega materijala, ter živili za dva meseca.

Za obrambo Skadra.

DUNAJ 17. (Izv.) Albanski trgovec iz Skadra piše svojemu trgovskemu prijatelju, da je dobil skaderski valit strogo povelje, da brani mesto na vse štiri strani in da ne kapitulira na nobeden način. — Glasi se tudi, da bodo velesile demonstrirale pred Barom (črnogorski pristan — Op. red.), če bi Črnogorci zmagali in vzeli Skader. Francoske in angleške ladje pa že baje križarile ob črnogorskem obrežju. (Pač preveč dobrot na enkrat. Op. red.)

Črnogorski ranjenci.

CETINJE 17. (Izv.) Tu leži 840 vojakov, med njimi le 26 težko ranjenih. Nekateri, ki nimajo hudih ran, so zahtevali, da jih zopet odpuste k četam, da gredo nad sovražnike.

Črnogorske žene.

BEROLIN 17. (Izv.) S Cetinja se javlja „Köln. Volks Zeitung“, da je general Martinič zavezal po hudem boju desni obronke hrba Taraboš. Pri tem je padlo do 1000 Črnogorcev. Na Tarabošu je moderna trdnjava, ki so jo Turki hrabro branili proti 8 črnogorskim bataljonom. Še ko je trdnjava padla, so Turki streljali na Črnogorce z višin ob Skaderskem jezeru. V tem boju so črnogorske žene opravljale dela pravega junaštva in čudežev. — Oskrbovati so pomagale tren in pri Berani so celo pobirale puške mrtvih Turkov, ter so streljale na sovražnike.

Moderni Špartanci.

Iz Podgorice javljajo: Če je vsa Črnogora navdušena za vojsko, dosega navdušenje delirij v vaseh, kjer razvijajo čete svoje delovanje. Vojska je pobrala vse sposobne moške od njihovega dela. Normalno življenje je prenehalo. V zapuščenih hišah so ostale ženske in otroci, a družinam je vlada vzela za oskrbo vojske njih črede, krave in transportna sredstva. Siromašnim gorskim družinam je bilo vzeto takorekoč vse, one žive od malo kruha in sadja, a nihče se ne pritožuje. Vsi so zadovoljni, da morejo tako storiti svojo dolžnost na pram domovini in na obrazih onih, ki so ostali doma, da žive življenje polno pomajkanja in žrtve, se ne čita drugo ko napetost, s katero se pričakuje vesti z bojišča, napetost, ki se spremeni v entuzijastično veselje o vsakem naznanilu črnogorske zmage. V okolici Podgorice so ti prizori poživljajočega domoljubja naravnost ganljivi. Iz obmejnih gričev se čuje širina po dolinah gromenje topov, ki naznanja nove bitke. Čete so prenapolnjene. Otroci tekajo, da bi doznali novih vesti. Starci, žalostni, ker čutijo sedaj kakor nikdar preje teže let, razpravljajo tiho med seboj o dogodkih vojne. Žene vprašujejo vse mimoidoče po novicah; mnoge se vidijo, ko molijo, molijo za svoje moške in svojo domovino. Te ženske so ponosne, da so njih moške v bojnih vrstah; mnoge so hotele tudi slediti svojim možem. Na vprašanje, kaj bi storile, ko bi njih moške ne šli v vojno, odgovarjajo ženske, da bi se sramovale in jih zapodile, a obenem dostavljajo: Črnogorcev, ki se odtegujejo vojni, ni.

Ženske in otroci v Podgorici so se ponudili, da bi jih porabili za koristna dela; mnogo jih je zaposlenih v bolnišnicah, vojaških uradih in predvsem pri transportu. Vsak hip se vidi ženske in nedorasle dečke, ki vodijo konje in mule, naložene z živili in municijo itd. ter spremljajo ranjene, ki morejo še sedeti na konju. Na trgu pazijo na razdeljevanje krme, na bojiščih kuhajo za vojsko, v bolnišnicah in lazaretnih pomagajo na najrazličnejše načine.

Ali se ne zdi človeku, ki čita vse to, kakor bi čital starodavne povesti o Špartancih?

Črnogorski kralj časnikarjem.

CETINJE 17. (Izv.) Kralj Nikola je poklical k sebi poročevalce tujih listov, katerim je rekel, da bi bil srečen, ko bi bilo možno urediti brez prelivanja krvi vse prepire med posameznimi državami. Turčija pa je vedno kršila mejno, ovirala Črnogoro v njenem razvoju. Pregarjanje Srbov v Stari Srbiji, ustaja v Albaniji itd. so stali posebno v za njih dveh letih na hudo poskušajo potrpežljivost Črnogore. Vsled postopanja Črnogore bodo gotovo oškodovani evropski kapitali, naloženi v Turčiji, a ne sme se pozabiti, da je civiliziranemu svetu še mnogo bolj pri srcu blagor malih balkanskih držav in krščanskega prebivalstva Turčije. Da si boli srce vsled prelivanja krvi — je rekel kralj — se nadajam, da se iz te krvi rodi nova doba svobode in civilizacije.

Usoda vojnega korespondenta.

LONDON 17. (Izv.) Vojnega korespondenta Musattija, ki je bil nekoč socialistijski poslanec v Benetkah, so pri Podgorici prišli in zaprli, ker si je upal brez dovoljenja v bojno črto.

Turška poročila.

PARIZ 17. (Kor.) Agence Havas javlja iz Carigrada, da je Isa Boljetinac udril na Srbsko. (Pred par dnevi se je Isa zvestil, da bo šel proti Turkom! — Op. ured.) Nadalje ve omenjeni vir povedati o slajni zmagi Turkov nad Črnogorci pri Podgorici, kjer so zaplenili več topov. (Podgorica je v Črnogori, kjer ni nobenega Turka razven jetnikov. — Op. ured.)

CARIGRAD 17. (Kor.) Listi so izvedeli, da so Turki pri zadnjih bojih na črnogorski meji zaplenili en top in nekaj municije. Turške čete so zmagale v boju pri Prepolcu. — „Sabah“ poroča, da je bilo vsem poveljnikom na meji zapovedano, da začno s sovražnostmi, čim prične nasprotnik napadati.

Za vojno.

CARIGRAD 17. (Kor.) V Draču se je vršil meeting za vojno.

Vznemirjeni Turki.

CARIGRAD 17. (Kor.) Uradne vesti iz Smirne javljajo o gibanju italijanskih vojnih ladij, ki pa se je izvršilo gotovo pred podpisanim mirovnim pogovorom.

Turške grozovitosti.

Belgrad 15. oktobra 1912.

Na proglaš sultana Mohameda V., ki izraža nado, da se bodo turške čete izkazale vredne svojih prednikov v obrambi svetih tal domovine proti sovražniku, ki hoče Turkom ugonobiti dedščino očetov, piše vladno glasilo „Samouprava“:

„Očete, sinovi in bratje so res vredni eden drugega, oni so res ena sama gniljiva rodbina. Angeljska potrpežljivost in dobrota Turkov ni ostala dolžna odgovora. Otroci ljubljene Evrope, niso izbrali časa. Evo

mala zbirka njihovih najnovejših činov! Pri R ški so turški vojaki masakrirali popa Filipa Kusmanovića; predno je izdihnil, so mu odrezali nos, obrili brado in brke, ter odtrgali ustnice in podbradek. Popu Petru Bekalinu so tudi odrezali nos. Nekega srbskega kmeta iz Gradine so naravnost zrezali in obesili na veje nekega drevesa. Nekega družega so nabodli na kol, tako spretno, da ni mogel takoj umreti in potem odrezali glavo. Neki Peranac in Saščinac s še petimi drugimi Srbi so bili ubiti in potem razmesarjeni. Kakor popu Kusmanovića, se je godilo tudi njegovemu bratu; ker pa ta ni imel brade in brk, so mu odrezali ušesa. Nekemu starcu so izkopali oči, nekega otroka so živega razmesarili.

Pol dni hoda od Vranje so ti vredni potomci svojih očetov ubili eno celo srbsko družino. Vse to se je dogodilo v zadnjih štirih dneh!

Po vsem tem je razumljivo, da je bilo evropskim časnikarjem prepovedano slediti turški armadi, ki je določena, da pod nevarstvom in plemenitim protektoratom Evrope čuva blagor in srečo nesrečnih narodov Turčije.

Za carinsko unijo med Srbijo, Črnogoro in Avstroogrsko.

„Frankfurter Zeitung“ predlaga, da bi se v svrhu preprečanja svetovne vojne pustili Novopazarski sandžak Srbiji, pod pogojem, da stopita Srbija in Črnogora z Avstrijo v neodpovedno carinsko unijo. Bivši trgovinski minister, delegat Baernrellter je izjavil, da je on s tem predlogom povsem zadovoljen in da on že leta in leta širi misel, da je rešitev balkanskega vprašanja možna le s pomočjo mednarodnih trgovinsko-političnih pogodb in ne na podlagi teritorialnih sprememb. Morebitni upor agrarcev da niti ne prihaja v poštev, z ozirom na nevarnost ki bi utegnile sicer nastati. Smo povsem sporazumni, in mi bi bili prvi zato, da se združimo čim tesneje z balkanskimi jugoslovanskimi državami.

Vprašanje pa je, kaj porečejo te države na predlog, da bi se zvezale z monarhijo, ki postopa s svojimi slovanskimi državljani kakor s heloti in ki pošilja v Hrvatsko kreature a la Cuva.

Hrvatska.

Slučaj Jukić. — Nova zarota. — Zaplenjeno poročilo o zboru političnega društva „Edinost“ v Trstu.

Zagreb 15. X.

— B. — V petek ob 11 zvečer sem vam bil sporočil telefonično, da se je po mestu razširila vest, da bo Jukić obešen. V sobotni številki pa ste to mojo vest po novem poročilu predložili v pravi luči. K temu mi je še pridodati, da smo nehoti napravili komisariju Cuvaju uslugo. Da ni bilo te naše vesti, ne bi bila komisarija Cuvaja doletela čast, da ga poseti poročevalec du najske „Neue Freie Presse“ in poprašja, kaj je na stvari. To je seveda Cuvaju imenitno ugajalo. Mož se tola i in si laska, da ga je celo tako mogočen list, kakor je „Neue Freie Presse“, dal interviewati.

Prava resnica na vsej stvari o Jukiću je pa ta-le:

Vest, da bo Jukić obešen, je razširila po mestu — policija sama! V resnici pa se je dogodilo nekaj povsem drugega: policija je odkrila novo zaroto.

V četrtek na večer se je namreč našla pobožna dušica, ki je priobčila policiji, da mislijo Jukiću pomagati k begu iz zaporov. Beg Jukićev bi se imel izvršiti v petek ob 10. uri jutraj. V zaporu da je imelo priti več gospic, ki so imele prinesiti Jukiću žensko obleko, da bi tako preoblečen mogel oditi in bežati iz zapora.

Policija je v petek zasedla vsa mesta v zaporu in okoli zaporov. Ob deseti uri jutraj so prišle po izdajalci označene gospice ki so jih takoj aretirali. Pri njih so našli žensko obleko za Jukića, perila in drugo. Po daljši preiskavi so zaprli še 14 gospodov, od katerih je najstarejšemu — 22 let! O vzrokih aretacij teh gospodov ni hotela policija dati nikakega razjašnjenja — niti javnosti, niti starišem. Med zaprtimi je tudi sestra obsojenega Neubarda; dekle nima še niti 15 let! Ljubezen do brata jo je dovedla do tega.

Policija se je vznemirila tako, da je bilo ves dan beganje po mestu. Priredile so se preiskave na vse strani. Do sedaj je v zaporu 14 gospodov in 8 gospic. Za vzrok aretacij smo izvedeli šele danes, da si so časnikarji vedeli za slučaje aretacij, ali — kakor rečeno — vzroka niso vedeli. Danes pa se je stvar natančno doznala privatnim putem. Današnji „Hrvatski Pokret“ je prinesel važno poročilo o shodu političnega društva „Edinost“ v Trstu, ki ga je je policija tako lepo preventivno pristigla, da je od tiskanih vrstic ostalo le — 6 „Hrvatski Pokret“ je konfisciran dan za dnem. Svoječasno prinesemo, kaj vse je konfiscirala policija in Evropa se bo čudila, kakih cenzorjev je še na svetu! Je tudi takšnih, ki bodo krasno dičili s časom našo — humoristično literaturo!!

Domače vesti.

Za srbski „Rdeči križ“. „Omladina“ in nekateri naši politiki so sprožili akcijo, da bomo v Trstu nabirali za srbski „rdeči križ“. V ta namen se je zasnova odbor, sestavljen iz dveh Srbov, dveh Hrvatov in dveh Slovencev. V soboto ob 7. uri zvečer se bo vršilo v „Slovanski čitalnici“ posvetovanje na podlagi § 2.

Pro domo. Iz Gorice nam je došla dopisnica (z učiteljevim podpisom) te-le kratke vsebine: „Nekoliko več o vojski (mi bi rekli vojni, ker vojska ne znači za nas boja, ampak ljudi, ki se bijejo) in manj društvenih vesti, katerih sedaj absolutno ne rabimo. Sicer bomo vzel „Piccolo“.

Kratka vsebina, ali kategorična. To trebk priznati. Ni pa grožnja s „Piccolom“, ki nam je potisnila pero v roko. G neznani nam dopisnik naj si le ne domišlja tega, kajti to je že star, navaden krik onih, ki hočejo strašiti, a pušajo isto vremo kakor so jo našli. Reagiramo pa na to sicer podpisano, a vendar anonimno dopisnico, ker nam je prišla — verjemite nam! — a propo! Res prav nam je prišla, kar nam je dala povoda, da povemo, kar nam že dolgo sili v pero, da povemo, kako morajo uredništva naših listov poslušati očitanja in zbadanja radi nedostatkov, ki jih zagrešajo — drugi, ne izvemši tudi onih, ki očitajo in zbadajo. Veliki in hitri razvoj našega narodno socialnega življenja je postal za naše slovanske liste sploh že prava kalamiteta. Z hteve do listov rastejo, ne naraščajo sorazmerno pa sredstva, ki bi ustrezale vsem zahtevam naših društev in organizacij omogočala brez škode za drugi nujni in važni material. Posebno hudo občutili listi to kalamiteto v časih, bogatih na dogodkih, kakor so ravno sedanj. Društva pa le zahtevajo, oljstro zahtevajo, in zamera je velika, če se jim ne ustreza takoj. Zopet podajo na uredništva očitanja, žaljenja in celo grožnje. Pri tem pa ne delajo izjeme tudi oni, ki sicer zabavljajo radi tistih društvenih vesti. Če je namreč kdo teh kritikov sluščano predsednik ali kakor si bodi interesiran pri kakem društvu, zahteva istotako strogo in je istotako užaljen, če se mu ne vstreže.

Sedaj pa si pomagaj sirota urednik: če ne ustrežeš društvu, imaš zamero pri teh, če pa jim usrešaš — seveda vsem, ker izjeme ne smeš delati, ako ni posebnega razloga, ker bi bila sicer zamera še huja — zabavljajo in te zbadajo drugi, ki jih te vesti ne zanimajo.

Gospod iz Gorice, čulite ta-le naš predlog! Da bo vstreženo vaši pritožbi in da si tudi zagotovite našo hvaležnost, dajte, poskusite dovesti naša društva do tega, da se drage volje iz brez zamere odpovedo vsem zahtevam do lista! Poskusite, če veste pot za to!

Za 40-letno zvesto službovanje. Gospodu Emanuelu Šraju, blagajniku c. kr. državnih železnic v svobodni luki, je podelilo železniško ministrstvo kolajno za 40 letno zvesto službovanje. Čestitamo!

Narodna delavska organizacija v Trstu skucuje za nedeljo, 20. oktobra, t. i. ob 10 dopoldne JAVEN SHOD, ki se bo vrli v veliki društveni dvorani, v ul. Sv. Franciška št. 2. Dnevni red: Zahtevamo obrtno šolo.

Predmet shoda je za vse slovansko delavstvo velike važnosti. Pridite torej vsi, da pokažemo s tem, kako je naša zahteva po slovenski obrtni šoli upravičena!

CENTRALNI ODBOR

„Nar. del. org.“

Zvišanje delniške glavnice „Živnostenske Banke“. Tržaška podružnica živnostenske banke nam poroča, da je na občem zboru leta 1912 na podlagi spremljenih pravil sklenjeno povišanje delniške glavnice od 80 na 100 milijonov kron prejel oblastveno pritrldo. Živnostenska banka so poslužili tega dovoljenja pričetkom prihodnjega leta, kakor hitro bodo namreč razmere dopuščale. (To smo že sicer svoječasno javili med telegrami. Op. red.)

Za prehodni promet z b-zovoznim blagom na postaji Trst c. kr. drž. žel. na in od dovlačne železniške proge Trst c. kr. drž. žel. Zaviše se je z veljavnostjo od 3. oktobra t. i. do v ljučuo 31. decembra t. i. na podlagi § 75 odstavka (3) št 5 železniškega obratnega poslovnika in § 6 odstavka (3) št. 2 izvršilih določb k čtenu 14 mednarodnega dogovora o železniškem tovrnem prometu ter z dovoljenjem c. kr. železniškega ministrstva določil 24urni pribitek k poslovniskim, oziroma tarifničnim dostavnim rokom.

Slovensko gledališče.

Snočnja uprizoritev De Fiers-Caillavetove štridejanske veseligrce „Ljubezen bedi“ je uspeła v vsakem oziru prav dobro. Tudi občinstva je bilo — za medtedensko predstavo — primeroma prav lepo število. Natančneje izpregovorimo o uprizoritvi jutri, priznamo pa že danes prav radi, da se je naše gledališče z uprizoritvijo tega komada povzpelo na stopinjo, ki nas v resnici zadovoljuje.

V nedeljo, dne 20. oktobra, popoldne se ponovi po ljudskih cenah

„LJUBEZEN BEDI“

(„L' amour veille“).

Zvečer ob 8. pa je premijera operete „CIGAN BARON“.

Tržaška mala kronika.

Trst, 17. oktobra 1912.

Izpustili so iz zaporov trgovca Antona Tonsicha, ki je bil aretiran na podlagi osumljenja, da je sam zanetil ogenj v svoji trgovini v ul. Stadion.

Vlom v Kobdilu. Pred nekaj dnevi je bil v Trstu aretiran neki Valentin Krštan, rodoin iz komenskega okraja, in so našli pri njem 320 K ter zlato uro s srebrno verižico. Imel je tudi popolnoma novo obleko. Varnostna oblast je sumila, da je Krštan, ki je izgnan iz Trsta, dobil ta denar na nepošten način, in je začela vsestranske polzvedbe.

Včeraj pa je prišlo obvestilo od orožniške postaje v Stanjelu, da so dne 9. t. m. vlomili pri posestniku Jerneju Ukmarju v Kobdilu neznani tatovi ter ukradli 1680 K, kos blaga za obleko, več perila, dva klobuka in eno gnjat. Ker so tisti čas videli Krštana, da se je potikal okrog Kobdila, je pač umljiv sum, da je bil soudeležen pri tem vladu.

Iznani so bili iz Trsta: Vitaliano Carrara, star 50 let, iz Pordenona, vratar hiše št. 16. v ul. della Geppa, večkrat policijsko in sodnijsko kaznovan v Avstriji in Italiji.

— Fran Merli, star 34 let, iz Montefloria, provinca Forli, dlnar, stanujoč v ul. S. Marco št. 18. Merli je bival v Trstu pod napačnim imenom Viljema Albanija. V Avstriji je bil kaznovan šestkrat in v Italiji tudi večkrat.

— Avgust Zavatta, star 17 let, zidar, iz Soliano al Rubicone, provinca Forli, ki je stanoval v ul. Concordia št. 5. Zavatta je postopač, ki je bil vedno v družbi najnevarnejših žepnih tatov. Pri nas je bil obsojen zaradi tatvine in hudobnega poškodovanja tuje lastnine.

— Virginio Zanon, star 38 let, iz Murana, pri Benetkah, dlnar, ki je stanoval v ul. Crocifisso št. 13. Zahtevalo ga je državno pravdnitvo v Benetkah, ker mora odsediti kazen 1 leta in 4 mesecev ječe, v katero je bil obsojen zaradi goljufije.

— Ernest Notarstefano, star 38 let iz Palerma, trgovec, stanujoč v ulici Farneto šte. 10, ki je bil obsojen v Italiji, zaradi obrekovanja, goljufije in telesne poškodbe.

— Dominik Delbianco, star 26 let, iz Tržica, pristojen v San Giorgio di Nogero, dlnar, ki se je prijavil tržaški policiji kot italijanski vojaški begunec in je prosil za dovoljenje, da sme bivati v Avstriji. Policija je dognala, da je Delbianco nevaren tat, ki je bil že večkrat kaznovan zaradi tatvin, doprinesenih v tržaškem okraju. — Po njegovi želji so ga odpeljali na švicarsko mejo.

Kakor je torej razvidno, pač ni res, kar piše „Indipendente“, da bi naše oblasti izganjale poštene italijanske državljane, ali take, ki pregreše kahe malenkosti, peč pa je resnica, da oblast izganja ljudi zaradi njihove zločinske preteklosti v Italiji, ali pa take, ki tu zakrvice nizkotine pregreške ali pa so sploh nevarni javni varnosti. Oblast izganja take ljudi ne glede na to, ali so italijanski podaniki ali ne in ne glede na njihovo narodnost. — Država tu ne zakrivilja nikakih nezakonitosti niti zlorabe oblasti, temveč uporablja le svojo pravico, kakršno imajo po svojih zakonih vse države.

Prav tako tudi ni res, da bi se tržaški italijanski konzulat ne brljal za te izgone, temveč posreduje skoraj v vsakem slučaju.

Dodamo naj le še, da so v Italiji mnogo strožji v tem pogledu, kakor pa pri nas. Italijanske oblasti izganjajo vse inozemce brez razlike narodnosti, in seveda tudi Avstrijce, pa naj zakrvice tudi le najmanjše prestopke.

Porotno sodišče.

Predseduje dež. sod. svet. Minio, predsednik dež. sod. svet. bar. Farfaglia in sodnik dr. Lucich; drž. pravdnik dr. Zumin; branitelj dr. Mandić.

Obtoženec: Hiparh Stricchi, rojen v Splitu dne 17. julija 1886, pristojen v S. Donato di Piave v Italiji kat. marionetist, pismen, že kaznovan, ki je obtožen,

da je v Trstu, ko je bil že večkrat kaznovan zaradi tatvine, ukradel dne 18. majnika I. 1912. Franu Hörmannu listnico z K 1290 in dne 24. majnika I. 1912. Josipu Malonica listnico z 1920 K, torej

hudodelstva tatvine,

in da se je meseca majnika I. 1912 v meniu, da zavede v zmoto varnostno oblast, javil v Trstu in v Gorici pod napačnim imenom Cezarja De Santija.

Tekom meseca majnika t. i. se je dogodila v Trstu cela vrsta izredno predrnih

Hočete imeti dobro obleko in po ceni?

Obrnite se zaupno v skla-dišče izgotovljenih oblek

Armando Levi, Trst, ul. Carducci 32 vogal Santerio

žepnih tatvin, pri katerih so bili dotičniki, večinoma tuji, oškodovani za znatne svote. Neka posebnost pri teh tatvinah je bila, da so bile skoraj vse izvršene v tramvajskih vozovih.

Tako se je zgodilo tudi trgovcu s stekleno Franu Hörmannu dne 18. majnika zvečer, ko je po zaprtju svoje trgovine v spremstvu svoje soproge vstopil pred kavarno Chiozza in vstopil v tramvajski voz, da se odpelje po ulici Stadlon. Obenem ž njima je hotelo vstopiti tudi več drugih ljudi. Nastala je pravcata gneča in zlasti neki fino oblečen gospod se je s posebno vnemo prerival do stopnjic tramvajskega voza. Čudno pa je bilo, da dotičnik potem le ni vstopil, temveč šel peš in se izgubil med množico. Hörmann tedaj ni opazil nič, pač pa je pozneje opazil doma, da mu manjka listnica s 1290 K. Mislil je, da jo je pozabil v trgovini, se vrnil in preiskal vse, a ni je bilo nikjer. Naznanil je stvar policiji, misleč, da je denarnico izgubil med potom.

Dne 24. majnika se je vozil Josip Maionica v tramvajskem vozu, ki je bil zaradi slabega vremena nabito poln. Poleg njega je stal eleganten gospod, ki se je držal z eno roko za jermen, a preko druge mu je visel površnik. Tu je nenadoma, ko se je oni gospod precej pritisnil k njemu, zakrivalo mu s površnikom obraz, začutil Maionica v svojem notranjem žepu tujo roko, ki mu je izmaknila listnico, v kateri se je nahajalo 1920 K.

Dotičnik je skočil s tramvaja v bližini ulice delle Acque, skočil okrog voza in pustil pasti pred vozom na tla dežnik ter hitro odkorakal dalje, Maionica pa za njim. Došel ga je, ga prijel za roko in potem poklical redarja ter zahteval naj redar preišče neznanca, češ da mu je neznanec ukradel listnico.

Redar je pozval oba, naj stopita v vežo bližnje hiše, kjer je potem redar tudi preiskal neznanca. Vkradene listnice ni našel pri njem, nakar je neznanec, ki je povedal, da se imenuje De Santi, zapretel Maioniki, da ga bo tožil radi žaljenosti časti. Končno ga je Maionica prosil odpuščenja. Podala sta si roke in se razšla. Maionica je zastojl iskal svojo listnico, „De Santi“ pa se je vrnil tjakaj, kjer je skočil s tramvaja, pobral dežnik in v njem — listnico s 1920 kron.

Policija je z mrzlično vnetostjo zasledovala zločince, o katerih je sumila, da so bili avtorji teh tatvin, in končno je bil le aretiran današnji obtoženec Stricchi, ki se je i v Trstu i v Gorici, kjer se je mudil nekaj časa, izdajal za De Santija. Aretiran je bil, ko se je vrnil z nekakega izleta v Videm.

Pri današnji razpravi je obtoženec odločno tajil, da bi bil ukradel listnico trgovcu Hörmannu in poudarjal, da sploh ni bil navzven tedaj pri onem tramvajskem vozu. Vendar pa je Hörmannova soproga spoznala na policiji in tudi v porotni dvorani obtoženca kot onega „gospoda“, ki se je tedaj tako prerival k vozu, končno pa ne vstopil. Prav tako pa se je je zdelo zelo verjetno, da je tedaj vstopil v voz tudi neki Bordignon, obtoženec tovariš, ki je v zaporu zaradi neke druge tatvine, in je bil danes zaslišan kot priča. Njemu je tudi Stricchi pisal pismo v zadevi onega „izgubljenega“ dežnika in njemu je tudi izročil večjo svoto ukradenega denarja. Trgovec Hörmann, zaslišan kot priča, ni mogel spoznati obtoženca, pač pa je spoznal Bordignona.

V zadevi tatvine v škodo Maionike je izjavil obtoženec, da ni ukradel listnice, temveč da jo je — našel na tleh, ležečo na tramvajskem tiru in povoženo. Videl je, da je denarnica padla iz žepa Maioniki, in se je pozneje, ko ga je redar preiskal in ni našel listnice pri njem, vrnil nazaj na ono mesto in našel tamkaj listnico na tiru. Priznal je torej le, da si je pridržal najdeni denar, ki pa da ga je bilo samo nekaj nad 1300 K. Odločno je zanimal, da bi bil imel tedaj s seboj dežnik.

Izpovedba priče Maionike se je prečitala, ker priča ni v Trstu. Ostale priče so izpovedale v smislu obtožnice.

Sodišče je stavilo pdrotnikom tri glavna vprašanja: 1. na tatvino v škodo trgovcu Hörmannu v znesku K 1290, 2. na tatvino v škodo Maioniki v znesku K 1920, 3. pa na napacno priglasiitev.

Državni pravdnik je v enournem govoru dokazoval obtoženčovo krivdo naslanjajoč se zlasti na to, da je bil obtoženec že 15krat kaznovan zaradi tatvine in poudarjajoč, da store porotniki le svojo dolžnost, ako s svojim pravorekom rešijo človeško družbo tega nesramnega človeka.

Branitelj dr. Mandić je v svojem poldragournem govoru izjavjal, da ni mogoče obsojati človeka na podlagi prestanih kazni, če ni pravih dokazov za zločin. Naslanjal se je na obtoženčovo izpovedbo, ki je verjetna, namreč, da je res našel listnico in si prilažil potem tudi denar, par pa pomeni zločin goljufije, ne pa tatvine. Prav tako pa

tudi ni izključeno, da se priči zakonska Hörmannova motita v osebi obtoženčevi. Da se je obtoženec javil z napačnim imenom, e pač umljivo. Stori je to v samoobrambo. Vsekakor pa je priporočal branitelj, naj se porotniki izreko za svoto pod 2000 K.

Porotniki so zanimali prvo vprašanje z 10 „ne“ proti 2 „da“, drugo so potrdili z 12 „da“, tretje pa zanimali s 6 „ne“ proti 6 „da“.

Sodišče je prisodilo nato obsojencu 4 leta ječe. Obsojenec se je zadovoljil z obsojbo.

Društvene vesti.

Seja zveze jugoslovanskih železničarjev se vrši nocoj ob 8 v društvenih prostorih. Ker je važna, naj nikdo ne zaostane!

Tržaški „Sokol“ priredi v nedeljo, 20. t. m. izlet naraščaja na hrib Trstenik. Vabi se starše in prijatelje Sokolstva. Zbirališče pred Narodnim domom. Odhod ob 1:30 pop. Izlet se vrši samo v slučaju lepiga vremena. Vaden. zbor Sokola v Trstu.

Pevski zbor „Gasbene Matice“ v Trstu Danes. petek zvečer ob 8 pevka vaja za moški zbor. Lokal ulica Sv. Frančiška št. 2 I. Posim vse p. n pevce, bivše in nove, da se redno in polnoševilno udeležujejo pevskega vaja. Posebno sedaj, ko bomo morali nastopiti v najkrajšem času na neki dobrodelni prireditvi. Torej še enkrat prosimo vsi in točno. Pevovodja.

Novoizvoljeni odbor „Trgovskega izobraževalnega društva“ se je pri svoji prvi seji tako-le konstituiral: predsednik Vekoslav Plesničar (izvoljen na občnem zboru), podpredsednik Zorž Viktor, tajnik Andrej Melihen, blagajnik Kocijančič Franc; odborniki: Josip Škodnik, Vinko Engelmann, Zv. ter Valentin, Šuc Ciril; namestniki: Godnič Vekoslav, Detela Stanislav, Zelenik Franc, Brauničar Hinko, pregledovalca računov Gregor Zidar, Ivan Prelog.

Tržaško kolesarsko društvo „Balkan“ in odsek „Helios“ priredita v nedeljo, dne 20. t. m. I. plesni venček v dvorani „Konsumnega društva“ v Rojanu. Med odmorom se vrši v dvorani poljevska dirka. Ples začne ob 6 zvečer in traja do polnoči. Svira rojanski „Šamel oktet“.

Plesne vaje ki so navadno vsako nedeljo v dvorani organizacije, ne bodo to nedeljo, ker ima organizacija zborovanje. Kdaj in kje bodo vaje, se bo naznanilo.

Tržaška sokolska župa. Skupna redna telovadba župnih vaditeljskih zborov: V soboto ob šestih zvečer: Članice. Pridite polnoševilno! Na zdar! Načelnik.

Nar. del. organizacija.

— Delavci tehničnih zavodov (Sv. Andrej in Sv. Marko) so vabjeni na sestanek, ki bo jutri točno ob 5.30 v društvenih prostorih pri Sv. Jakobu.

Vzdrnite se vendar enkrat in pridite vsi, vsaj je čas tako zelo resen!

— NDO sklicuje v društvene prostore v ul. Sv. Frančiška št. 2 sledeče sestanke: — Ženska skupina NDO sklicuje za nedeljo ob 4 popoldne društveni sestanek v društvenih prostorih, ul. Sv. Frančiška št. 2.

— Tesarska skupina NDO sklicuje za jutri točno ob 8 zv. sestanek v društvenih prostorih, ul. Sv. Frančiška št. 2.

— Vsak član NDO naj si poskrbi brošuro NDO, ki stane samo 12 vin. Dobiva se v centralnem uradu NDO.

— Socijalni tečaj NDO. Danes (petek) od 7 do 8 zvečer dr. V. Kisovec: „Volitve v bolniške blagajne in razsodišča“; od 8 do 9 zv. A. Brandner: „Društveni in zborovalni zakon.“

Predavanja se vrše v društveni dvorani, v ul. Sv. Frančiška št. 2.

— Posredovalnica dela NDO. Dela išče pekovski pomočnik.

Vesti iz Goriške.

Iz Dobravelj. „Vinsko trgatav“ priredita Bralno društvo in tamburaški zbor v Dobravljah, v nedeljo 20. t. m. v prostorih

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE
ulica Sanità 23-25 pritičje.

Na javni dražbi, ki se bo vršila v soboto, dne 19. t. m. od 9 do 12. dop. se bodo prodajali sledeči predmeti:

Zastavni listki mestne zastavljalnice št. 83015 in 206752 (dragocenosti), miza, stoli, kredenca iz orehovega lesa z nožnatim mramorjem z zrcalom, šifonerji z zrcalom in brez zrcala, zeleno tapetiran divan, stenski obešalniki, ura (regulator), slike, klop za vodo s ploščo, belo pobarvana omara za kuhinjo, omivalnik z mramorjem in zrcalom za 2 osebi, podnožniki, lire, razne forme za parmezanski sir.

Nova slovenska

trgovina izgotovljenih oblek

ter domačega in inozemskega blaga za moške obleke

MARTIN SKAPIN, TRST, ulica Arcata št. 19

Moške obleke od K 14 dalje, deške obleke od K 11 dalje, plat. obleke, vestalje, srajce, malje, sp. hlače itd. Specijaliteta hlače za delavce domačega izdelka. Napravljajo se obleke po meri vsakovrstnega kroja. Cene absolutno konkurenčne.

Zdravilno pivo dvojnega kvasa

Vel zdravnik ga priporoča.

Odlikovano na
7 razstavah:

S. STEFAN

Odlikovano na
7 razstavah:

Glavna zaloga v Trstu, via Valdivivo št. 32. — Telefon št. 2201.

Mnenje gosp. dr. A. Satter-ja

v Sv. Križu

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Rad Vam potrjujem, da predpisujem Vaše izborni Železnato Kina vino Serravallo (Vino di China Ferruginoso Serravallo) že vrsto let.

Sv. Križ, dne 24. aprila 1911.

Dr. SATTER.

Zobotehnik iz Nemčije

Josip König

diplomiran na zob. tehnični akademiji v Parizu.

... TRST ...

ulica S. Nicolò št. 18. II. n.

Plačila na mesečne obroke.

Iščejo se

izvežbani, neoženjeni

inštalaterji

za telefone in električno luč.

Ponudbe s plačo je navesti na „Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave v Ljubljani, Dunajska cesta 22.“

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem odprl gostilno

Alla Meridionale

Campo Belvedere št. 3

kjer točim vsa vina, kakor teran, opolo, bela vina, pivo prve vrste iz domače tovarne in imam na razpolago vedno gorka in mrzla jedila.

Abonnement za kosila in večerje.

CENE ZMERNE.

Za obilen obisk se priporoča

Leopold Dergan.

Toplo priporočamo našim čitateljem čevljarnico PAHOR, ulica Arcata 19, katera izdeluje močno in elegantno obuvalo in katere lastnik je naš rojak.

Velikanska zaloga pobištva in tapecarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)

Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO

PO ZMERNIH CENAH

RAFAELE ITALIA

TRST - VIA MALIGNANTON - TRST

R. Gasperini, Trst

Telefon šte. 1974.

špediter

Via Economo št. 10.

Prevozno podjetje

Sprejema razcarinjanje vsakega blaga iz mitnic, dostavlja na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV.

NAJUGODNEJŠE CENE.

Zastopstvo trdnice „Cement“

Tovarna cementa „Portland“ v Spljetu.

PRODAJA NA DROBNO.

CENE BREZ KONKURENCE.

Vsem : gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda

gosp. Breščaka. Začetek ob 4 popoldne. — Čisti dobiček namenjen za prepotrebno knjižnico.

Cvetlični dan v Jst. Andrežu. Kako je zavedna goriška okolica je dokazal cvetlični dan v Vrtojbi. V St. Andrežu se sicer ni nabralo tako visoko svoto, ali nabranih 130 K vsejedno dokazuje, da je naše kmečko ljudstvo zavedno in da je vedno pripravljeno, žrtvovati težko prislužene vinarje domovini. Ljubka kmečka dekleta so v narodni noši prodajala cvetlice po kmečkih hišah in vsak je kupil z veseljem cvetko za CM. Zdelo se je kot bi bil cvetlični dan že desetletja udomačen. K dobremu uspehu so pripomogli posebno g. Furlani, g. ca. Lekar, g. učitelj Furlani in „Adrijani“. Želeti bi bilo le, da priredi tudi naš Solkan cvetlični dan.

Slavnost dragoncev. Pri slavni zmagi pri Lipskem — 16. oktobra 1813 — so pokazali svojo hrabrost dragonci polka št. 5, ustanovljenega že l. 1721 iz španskih regimentov Vasquez, Galbes in Cordola. V spomin na to bitko se je vršila v sredo slovesna maša, kateri so prisostvovali vsi dragonci s častniškim zborom.

Nov muzej. V nedeljo 20. t. m. se slovesno otvoril mestni historični muzej v ulici Municipio št. 7. Od tedaj naprej je dovoljen vstop občinstvu vse nedelje in praznike od 10—12 dop.

Izstop iz rimske katoliške cerkve je priglasi več kmečkih družin v Brumi pri Gradiški radi spora, ki je čitateljem že znan. — Vstopili bodo v protestantsko vero.

Italijanska ljudska univerza prične prve dni novembra svoje delovanje. Dosedaj je naznanjenih 56 predavanj, med njimi štiri muzikalni večeri.

Vojaska avijatična postaja. Ta teden se je pričelo z montiranjem štirih novih aeroplanov, s katerimi se bode že prihodnji teden delalo poizkušnje. Lani je avijatičen oddelek le prezimoval v Gorici, a sedaj je vojno ministrstvo določilo, da ostane stalno med nami.

Naraščaj telovadnega društva „Sokol“ v Komnu priredi v nedeljo, dne 20. oktobra t. l. ob 3 popoldne svoj prvi nastop na dvorišču g. Kukanja hšt. 39. Spored: 1.) Igra: Dečki; 2.) Proste vaje z zastavicami: dečki; 3.) Proste vaje z zastavicami: deklice; 4.) Skupine: dečki; 5.) Skupine: deklice; 6.) Telovadba dečkov: a) na drugu, b) skakanje čez vrvi; 7.) Valjar: Šaljiva igra dečkov. Vstopnina 30 vinarjev s sedežem 50 vln., otroci 10 vln.

Občni zbor goriške podružnice „Društva slov. profesorjev“ bo v nedeljo 27. tm. ob 10 dop. v čitalnici hotela Südbahn. K obilni udeležbi vabi Odbor.

Vesti iz Istre.

Slovensko izobraževalno in podporno društvo v Opatiji priredi v nedeljo, dne 20. oktobra t. l. v dvorani „Narodnega doma“ v Voloski Fr. Govekar jevo narodno igro s petjem v 5 dejanjih (7 slik) „Deseti brat“. Začetek točno ob 8.30 zv. Po predstavi svobodna zabava.

Iz Pule. Uredništvu lista „Edinost“ Trst.

Prizivom na članak „Iz Pule“ tiskan u Vašem listu od 15. oktobra 1912 Br. 288 pozivlje se to Uredništvo v smislu § 19 Tisk. Zakona da u siljedečem broju lista i to na istom mestu i sa istim slovima tiska i izjavi siljeduću

Izprava. Nije istina što govori spomenuti članak, da to jest kod ove bolesničke kotarske blagajne ne može se naći nijednog činovnika koji poznade slavonskog jezika, dočim je istina da većina činovnika ove blagajne poznaje hrvatski i slovenski jezik sasvim dobro tako da mogu strankama posvema udovoljiti, kada se tomu slučaj prikaže; dokaz je tomu ova izprava sestavljena sa strane ureda i prepis računa koji se prilažu pod — iz kojih proizlazi da je u ovom uredu slovenski jezik ne samo poznat već također i upotrebljavan sa strankama slovenske narodnosti.

Pula, dne 16. listopada 1912.
Sa odličnim štovanjem:
p. la Cassa distrettuale
per ammalati in Pola
Il direttore:
(Podpis nečitljiv).

Nujen klic iz Žminja kompetentnim oblastim. Poleg suše, toče in drugih neprilik bje našega siromašnega kmeta še bolezen. Tako razsajata tudi tega leta po tej občini tifus in malarija. Šola je začela mesec dni kasneje, nego bi bila morala; tudi sedaj še je mnogim vašem zabranjen obisk šole radi bolezni, ki se baže neprestano širi. Imamo sicer svojega občinskega zdravnika, ki pa ne more zadovoljiti vsem zahtevam, ker je občina prevelika. Človek mora čakati po več ur, predno dobi zdravnika, ki ga potrebuje. On pa ne more biti na dveh mestih hkratu, a mora vsak hip hleti po okolici, okuženi od tifusa in malarije. Vrh tega pa druge sosednje občine nimajo lastnega zdravnika in je s tem teritorij našega zdravnika še povečan. Velika in nujna potreba je torej, da bi kompetentne oblasti poskrbele čim prej za odstranjenje teh bolezni, kajti mislim, da ne treba še le praviti, koliko mora občina — in k temu še siromašna — pretrpeti, ako razsaja

v njej po več mesecev taka bolezen!! Trebalo bi torej, da vlada za čas razsajanja tifusa in malarije pošlje semkaj zdravnika, kakor jih navadno pošilja v one kraje, kjer razsajajo take bolezni, a nimajo svojega zdravnika! — Ali pa naj se obična po briga za še enega zdravnika, kajti naš zdravnik res ne more sam zadovoljiti vsem zahtevam tako, kakor bi moral! — Prosimo torej nujno!

Imam več novih različnih voz na prodaj, kočije na pol pokrite, enovprežne (einspannig), kakor tudi težke, in mlekarski voz. Vse po najnižji ceni. Anton Petkovšek, izdelovatelj vozov, Sp. Logatec, Kranjsko. 2340

Dva čevljarska delavca se sprejmeta. Čevljarnica Pahor, ul. Arcata 19. 2145

Odda se takoj meblirana sobica. Ulica Farneto št. 44. mezzanin, vrata 20. 2342

500-600 litrov svežega mleka na dan ima na razpolago na novostanovljena mlekarna A. & M. Torkar v Podbrdu ob Bači. 2337

Velika množina hrastov za vsakršno uporabo, se prodaja po ugodni ceni. Tozadevna pojasnila daje Josip Živice, Skopo na Krašu. 2172

Slovenski šolarji vdobijo zvezke in drugo v tobakarni Segolin, pri cerkvi Sv. Jakoba. 2214

Brivska dvorana. Slavnemu občinstvu, posebno iz Rojana in okolice, se priporoča brivsk-dvorana v ulici Montorsino 7. Za dobro po-strežbo jamči Stefan Vukomanović, brivec.

Prva češka splošna delniška družba za zavarovanje na življenje, ki edina kolekuje police in pisma z narodnim kolekom CMD, se je preselila v ulico Geppa 15. 2099

PRIPOROČLJIVE TVRDKE

Krojači:
FRAN RUPNIK, krojaški mojster, Trst, ulica Geppa št. 10, I. n.

Zaloga sodčkov za vino starih, že rabljenih, in novih, iz debelega lesa, z belim železom.
Trst - ulica Paduina št. 19 - Trst

NUOVO
Hôtel Provinciale
(Novi deželni hotel)
Trst, largo Santorio 4 (Farneto).
40 sob, električna luč, ves komfort, stroga snaznost. — Cene zmerne.
ALOJZIJ SKERL.

Kron 6200!
AUTOMOBILI FORD 1911
Največja favarna sveta. Izdelovanje letno 40.000 vsadinega tipa CHASSIS 20 HP šest raznih tipov kočij. Kočija „FORD“ je najpopolnejša, najhitrejša in najekonomičnejša, kaj jih obojiti. — GENERALNI ZASTOPNIK
ANTON SKERL. TRST
Piazza Goldoni 10—11, Tel. 1734
Velika centralna garaga, ulica dei Gessi 16, vogal ulica Boschetti
TELEFON 2247. STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanske)
Automobili na posodo po zmerani ceni.
Varstvo in vzdrževanje avtomobilov. — Solidna postrežba

Salumeria - Buffet
Trst, via Carlo Ghega št. 8.
Vsakrštno prekajeno meso, kuhano in surovo. Izvstno vino, črno in belo.
Prvovrstno pivo.
Priporoča se za obilen obisk
JAKOB VOLPIN.

Mehanična kleparska delavnica za kovnske izdelke
Giusto Pilotti fu Gius.
ustanovljena leta 1842. TEL. 15-25.
Riva Pescatori šte. 14
Specijaliteta: ladijske svetilke Po-soda in skatlie iz bele in kamno-barvne pločevine. — Zlebovi, cevi in zidne obloge iz katerekoli snovi v kosih po dva metra (brez zvezave).

GOSTILNA N. D. O.
v Trstu, ulica Carradori št. 18
ki jo sedaj vodi g. HINKO KOSIČ, se dobi vedno sveže pivo, prve vrste vino - teran, gorka in mrzla jedila ob vsakem času.
Na razpolago več sob za prenočišče po nizkih cenah. — Priporoča se za obilen obisk,

+
Podpisani naznanjamo tužnega srca sorodnikom in znancem žalostno vest, da je naš ljubljani oče, stari oče in tast, gospod
Henrik Svab

danes, dne 17. oktobra, po daljši in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb dragga pokojnika se bo vršil v soboto, dne 19. oktobra ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Vrdela S. Cillino inf. št. 382 v cerkev Sv. Ivana.

Trst, dne 17. oktobra 1912.
Žalujoči ostali.
NOVO POGREBNO PODJETJE, TRST
Corso 49 (Trg Goldoni)

Specijaliteta gumijskih predmetov
Irigatorji, klisterji, suspenzori, obveze, gum. rjuhe, cevi za vino, plin, podložki z ovate
HIGIJENSKI :: PREDMETI
Prodaja in poprava gumijskih — čevljev. —
F. Steindler, Trst, Acquadotto 12.

Zaloga obuvala
in lastna delavnica
Pahor :: :: TRST :: ::
ulica Arcata 19
Velika izbira čevljev za moške, ženske in otroke. — Sprejema naročila po meri ter tudi popravlja :: po jako nizkih in zmeranih cenah.

Alojzij Boik
Trst - ulica Belvedere št. 3 - Trst
Trgovina delikates,
kolonijalnega blaga in jestvin vseh vrst. Blago vedno sveže in prve vrste. Razpošilja se tudi po pošti in dostavlja na dom.

Opravična številka 284/12
Dražbeni oklic.
Po zahtevanju Mestne hranilnice ljubljanske v Ljubljani zastopano po odvetniku dr. Ivanu Tavčarju v Ljubljani bo dne 5. novembra 1912. dopoldne ob 9 uri pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi šte. 6

dražba nepremičnin
vl. št. 307 (1—6 zk. telo) vl. št. 300 (1—9 zk. telo, vl. št. 309 (1—5 zk. telo) vl. št. 310 (1. in 5. zk. telo, vl. št. 311 (1—8 zk. telo) d. o. Gorjansko vl. št. 359 (9 zk. telo) d. o. Komen, vl. št. 105 (1, 2 in 3 zk. telo) in vl. št. 130 edino zk. telo o. Brje ter vl. št. 256 (1, 2 in 3 zk. telo) d. o. Brestovica s pritliklo vred, ki sestoji iz 3 sodov.
Nepremičninam, ki je prodati na dražbi je določena vrednost na K 98.046.—; pritliklinam na K 60.—.
Najmanjši ponudek znaša K 65.046 pod tem zneskom se ne prodaje.

C. kr. okrajna sodnija - Komen
dne 4. oktobra 1912.

Na obroke!
Velika zaloga izdelanih oblok
Velika izbira vsakovrstnih oblok za gospode in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. — Specijaliteta v veznji.
Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.
Adolf Kostoris - Trst
Ulica S. Giovanpi šte. 16, I. nadstropje, zraven „Buffet Automatico“.
Telefon št. 251, Rim. II.

Novo pogrebno podjetje, Trst
(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (TELEFON št. 14 02.)
Prevoz mrličev na vse kraje
Vozovi z bogato opremo od najcenejših do najljukšurjnejših. — Vsi pogrebni predmeti so stalno na izbiro Salne ce e brez konkurence. Postrežba točna. Splošna pohvala. Zaloga pristno voščenih sveč lastnega izdelka s prodajo na drobno in debelo. Posebno se priporoča o priliki praznikov Vseh svetih z bogato zalogo nagrobnih svetilk, raznih vencev iz umetnega in svežega cvetja, iz biserov, porcelane in kovine z znaki in napisi itd.
Nočna naročila se sprejemajo v skladišču v lastnih prostorih Via della Tesa 31. TEL. 14 02
Zastopstvo s prodajo pogre nih predmetov: J. MRZEK, Opoline št. 170; T. VITEZ v Nabrožini na trgu pri cerkvi; A. JAMSEK, pri Orehu (Noghere); F. BRNETIO v Škedenju.
Deležnik in upravitelj H. ŠTIBILJ.

Velika zaloga dvokoles
in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestronov pri **Batjeli - u.**
Gorica, Stolna ulica št. 2 in 4.
Mehanična delavnica. — Prodaja na obroke. Ceni frakso. Velika zaloga vsakovrstnih strojev rabljenih po ceni.

Zaloga tu- in inozem. vin špirita likerjev in razprodaja na drobno in debelo
JAKOB PERHAUC
Trst, Via delle Acque št. 6, Trst
(Nasproti Caffè Centrale)
Velik izbor francoskega šampanjca, penočih desetin italijanskih in avstro-ogriških vin. Bordeaux Burgunder, renskih vin, Mesella in Obianu. Rom konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjevec. Izdelki I. vrste, došli iz dočinskih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. Ceni na zahtevo in franko.
Razprodaja od pol litra naprej. 263

Hans Scheidler
zobotehnik
ovih: prvi zobotehnik **Dr. Ferdinanda Tanzer**
Sprejema od 9—1 in od 3—6. 575
Trst, Piazza C. Goldoni št. 11.

STIPAN MIMIOA
trgovina dalmatinskih vin
lastnega proizvoda iz Roganice pri Omislu
GOSTILNA v ulici sette Fontane št. 2 (vogal Piazza Barrera)
BUFFET v ulici Nuova šte. 5.
GOSTILNA v ul. dell'Istria št. 14.
Vino na debelo in za družino v vseh gostilnah.

Oglas natječaja.
Otvora se natječaj na mjesto opč. liječnika zdravstvenog okružja Roč-Buzet sa sjedištem u Roču i to na temelju pokraj. zak. od 12. kol. 1907 br. 39.

Sa stom službom skopčana je godišnja plača od K 4000 za liječenje siromaka, držanje farmaceutičkog ormara, osim toga zaslužiti će liječenjem nesiromaka, cijepljenjem kozica, prigodom sudbenih komisija i epidemija.

Natjecatelji moraju biti austrijski državljani i u-povoljeni za vršenje liječničke službe i poznavati jedan od slavenskih jezika i po mogućnosti talijanski.

Molbe se imadu upravit u predsjedništvo zdravstvenog okružja Roč-Buzet u Lanišću.

LANIŠĆE, dne 15./10. 1912.

Zdravstveno okružje združenih općina Roč-Buzet
Predsjednik: Buždon v. r.

Zaloga obuvala
in lastna delavnica
PAVEL VISINTINI
Trst, ul. Glosue Carducci 27.
Velika izbira moških in ženskih čevljev. — Poprave se izvršujejo točno in solidno
po zmeranih cenah

POZOR! Skladišče se nahaja v I. nadst. **Na obroke!**
Velika zaloga izdelanih oblok
Velika izbira vsakovrstnih oblok za gospode in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. — Specijaliteta v veznji.
Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.
Adolf Kostoris - Trst
Ulica S. Giovanpi šte. 16, I. nadstropje, zraven „Buffet Automatico“.
Telefon št. 251, Rim. II.

Novo pogrebno podjetje, Trst
(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (TELEFON št. 14 02.)
Prevoz mrličev na vse kraje
Vozovi z bogato opremo od najcenejših do najljukšurjnejših. — Vsi pogrebni predmeti so stalno na izbiro Salne ce e brez konkurence. Postrežba točna. Splošna pohvala. Zaloga pristno voščenih sveč lastnega izdelka s prodajo na drobno in debelo. Posebno se priporoča o priliki praznikov Vseh svetih z bogato zalogo nagrobnih svetilk, raznih vencev iz umetnega in svežega cvetja, iz biserov, porcelane in kovine z znaki in napisi itd.
Nočna naročila se sprejemajo v skladišču v lastnih prostorih Via della Tesa 31. TEL. 14 02
Zastopstvo s prodajo pogre nih predmetov: J. MRZEK, Opoline št. 170; T. VITEZ v Nabrožini na trgu pri cerkvi; A. JAMSEK, pri Orehu (Noghere); F. BRNETIO v Škedenju.
Deležnik in upravitelj H. ŠTIBILJ.